

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obo/3/2022
Identifikačné číslo spisu: 7014200043
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7014200043.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej, členiek senátu JUDr. Aleny Prieceleovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobkyne: E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, XXX XX E., zast. Mgr. Pavel Horovčák advokát so sídlom Hroncova 3, 040 01 Košice, proti žalovanému 1/: P. Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. F. XX, XXX XX A. F., žalovanému 2/: P. Z. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, XXX XX S., žalovanému 3/: B. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. F. XXX, XXX XX A. F., a žalovanému 4/: T. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, XXX XX E., všetci žalovaní zast. JUDr. Ing. Filip Šurka, advokát so sídlom Vajanského 384/12, 966 22 Lutilla, o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, o odvolaní žalovaných 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24. novembra 2021, č. k. 15Cb/1/2014-392, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky m e n í rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 24. novembra 2021, č. k. 15Cb/1/2014-392, nasledovne:

- v jeho prvom výroku tak, že zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Košiciach z 29. októbra 2004, č. k. 8Zm/18/2004-14, v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo 4. januára 2005, č. k. 8Zm/18/04-62, z r u š u j e v celom rozsahu;
- v jeho druhom výroku tak, že žalovaní 1/ až 4/ m a j ú proti žalobkyni n á r o k na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v rozsahu 100 %.

II. Žalovaní 1/ až 4/ m a j ú proti žalobkyni n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 24. novembra 2021. č. k. 15Cb/1/2014-392, v prvom výroku zmenkový platobný rozkaz z 29. októbra 2004, č. k. 8Zm/18/04-14, v znení opravného uznesenia zo dňa 4. januára 2005, č. k. 8Zm/18/04-62, ponechal v platnosti a v druhom výroku priznal žalobkyni proti žalovaným nárok na náhradu trov

konania v plnom rozsahu.

2. Žalobkyňa sa návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu v znení opravy z 29.10.2004 domáhala, aby súd vydal zmenkový platobný rozkaz, ktorým zaviazže žalovaných zaplatiť žalobkyni do troch dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu spoločne a nerozdielne zmenkovú sumu 1.029.000,- Sk (34.156,54 eur) spolu s úrokom vo výške 6 % p.a. od 17.01.2002 do zaplatenia, odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy -3.430,- Sk (113,86 eur) a trovy konania. Pôvodným žalovaným 1/ bola spoločnosť JAKOSA, a.s., so sídlom Janova Lehota 966 24, IČO: 36 037 371 (ďalej len „JAKOSA, a.s.“), voči ktorej bolo konanie zastavené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 27. júna 2008, č. k. 10Cb/4/2006-172, z dôvodu výmazu z obchodného registra. Aktuálny žalovaný 1/ je právnym nástupcom B. V., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX. Krajský súd v Košiciach vydal dňa 29. októbra 2004 zmenkový platobný rozkaz č. k. 8Zm/18/04-14, ktorým žalovaným uložil, aby do troch dní odo dňa jeho doručenia zaplatili žalobkyni spoločne a nerozdielne 1.029.000,- Sk (34.156,54 eur) so 6 % úrokom od 17.01.2002 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 3.430,- Sk (113,86 eur) a trovy konania 81.138,- Sk (2.693,29 eur) na účet žalobkyne alebo v tej istej lehote podať námietky na súde s poučením, že v námietkach musia uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namietajú.

3. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podali aktuálni žalovaní 1/ až 4/ námietky. Námietky žalovaných 1/, 3/ a 4/ zhrnul súd prvej inštancie nasledovne: (i) popretie existencie zmenky, (ii) absencia aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne a (iii) miestna nepríslušnosť Krajského súdu v Košiciach. Žalovaní popreli v námietkach existenciu zmenky. Dňa 19.12.2001 sa v sídle Miroslava Soboľa - SaS v Nitre zúčastnili rokovania o poskytnutí peňažných prostriedkov a uzavretí zmluvy len právna predchodkyňa žalovaného 1/ a žalovaný 2/, ktorí zmluvu aj podpísali. Podpísanie zmenky všetci traja popreli. Zároveň podali podnet na začatie trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu a úverového podvodu, ktoré sa týka vystavenia neskoršej zmenky zo dňa 30.01.2002 vystaviteľom JAKOSA, a.s., na zmenkovú sumu 1.522.920,- Sk (50.551,68 eur), ktorú mali podpísať ako avalisti. K aktívnej vecnej legitímácii žalobkyne uviedli, že žalobkyňa si svoj nárok uplatňuje na základe absolútne neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 17.04.2002, ktorú ako postupník uzavrela s Z. K. ako postupcom. Zmluva o postúpení bola uzavretá po podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu na postupcu. Všeobecným súdom žalovaných je Okresný súd Žiar nad Hronom, miestne príslušným súdom mal preto byť Krajský súd v Banskej Bystrici. K týmto námietkam žalovaných 1/, 3/ a 4/ žalobkyňa uviedla, že k návrhu priložila originál zmenky, preto námietku o neexistencii zmenky považuje za nedôvodnú. Keďže sa na spornej zmenke nachádzajú podpisy žalovaných navrhla ich predvolať na pojednávanie a vypočuť. K námietke absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyňa uviedla, že s poukazom na ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon zmenkový a šekový“) by nemali byť relevantné námietky týkajúce sa vzťahu žalovaných a predošlého majiteľa zmenky Miroslava Soboľa - SaS Slovensko. Správca konkurznej podstaty úpadcu Miroslava Soboľa - Sas Slovensko, podal proti žalobkyni žalobu o určenie neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá je predmetom sporu. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 15. apríla 2003, č. k. 4Cb/1029/2002-69, žalobu správcu zamietol a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací rozsudkom z 29. apríla 2004, sp. zn. 7Obo/184/2003, predmetné rozhodnutie potvrdil. K miestnej nepríslušnosti žalobkyňa uviedla, že § 87 písm. d/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) umožňoval žalobkyni si vybrať medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom podľa § 87 O. s. p.

4. Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu podal aj žalovaný 2/. Poprel, že by zmenku podpísal a navrhol vykonať na tento účel znalecké dokazovanie. Nemá vedomosť o vystavovaní zmenky a ani si nespomína, že by ju podpisovali ostatní žalovaní. Spoločnosť JAKOSA, a.s. si 19.12.2001 a ďalej v januári 2002 požičala u predošlého majiteľa zmenky 500.000,- Sk a 1.000.000,- Sk. Žalovaní ako štatutári podpísali zmluvu o pôžičke a zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva na strojnotechnické vybavenie v prospech právneho predchodcu žalobkyne. O zabezpečení pohľadávky ručiteľskou zmenkou sa ani neuvažovalo. V konaní sp. zn. 20Zm/70/03 žalobkyňa vymáha od žalovaných 1.522.920,- Sk s príslušenstvom, kde žalovaní rovnako namietajú, že zmenku nepodpísali. K týmto námietkam žalobkyňa uviedla, že k návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu priložila

originál zmenky, preto námietku neexistencie zmenky považuje za nedôvodnú. Na zmenke sa nachádza podpis žalovaného 2/, žalobkyňa ho preto navrhla predvolať na pojednávanie a vypočuť. Zmenka bola na žalobkyňu prevedená dňa 17.04.2002 riadnym indosamentom, na základe čoho sa stala oprávneným majiteľom. Podľa § 17 zákona zmenkového a šekového vznesené námietky týkajúce sa vzťahu žalovaných a predošlého majiteľa zmenky Miroslava Sobol'a - SaS Slovensko by nemali byť relevantné.

5. V poradí prvým rozsudkom z 27. júna 2008, č. k. 10Cb/4/2006-172, súd prvej inštancie v prvom výroku zrušil zmenkový platobný rozkaz z 29. októbra 2004, č. k. 8Zm/18/04-14, v druhom výroku konanie proti žalovanému 1/ zastavil, v treťom výroku zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovaným 2/, 4/ a 5/, trovy konania na účet ich právneho zástupcu vo výške 208.144,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v štvrtom výroku žalobkyňu uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 51.450,- Sk na účet súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 30. januára 2009, č. k. 5Obo/115/2008-191, a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie následne opätovne vo veci rozhodol rozsudkom z 30. júna 2010, č. k. 10Cb/4/2006-217, tak, že prvým výrokom zmenkový platobný rozkaz z 29. októbra 2004, č. k. 8Zm/18/04-14, ponechal v platnosti a v druhom výroku žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobkyňu trovy konania vo výške 6.649,70 eur na účet jej právneho zástupcu do troch dní odo dňa jeho právoplatnosti. Najvyšší súd uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil rozsudkom z 28. septembra 2011, č. k. 4Obo/80/2010-268. Na podnet žalovaných podal proti potvrdzujúcemu rozsudku najvyššieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky.

6. Najvyšší súd uznesením z 26. novembra 2013, č. k. 1MOboV/6/2012-325, o mimoriadnom dovolaní rozhodol tak, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z 28. septembra 2011, č. k. 4Obo/80/2010-268, a rozsudok súdu prvej inštancie z 30. júna 2010, č. k. 10Cb/4/2006-217, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V zrušujúcom uznesení konštatoval, že ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového na zistený skutkový stav nedopadá. Podľa § 20 ods. 1 zákona zmenkového a šekového má indosament po splatnosti zmenky rovnaké účinky ako indosament pred splatnosťou. Keď však zmenka bola indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo po uplynutí protestnej lehoty, má rubopis len účinky cesie. V prejednávanej veci bola zmenka splatná 16.01.2002, indosovaná na žalobkyňu bola dňa 17.04.2002, pričom lehota na protest uplynula 18.01.2002. K indosácii zmenky prišlo po uplynutí lehoty na protest (§ 44 ods. 3 zákon zmenkový a šekový). Znamená to, že žalovaní 1/ až 4/ majú kauzálne námietky v rovnakom rozsahu ako vystaviteľ zmenky a aj po indosácii im tieto kauzálne námietky zostali zachované. Zároveň, ak žalovaní vo včas podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu popierajú, že podpisy na zmenke sú ich, potom dôkazná povinnosť svedčí majiteľovi zmenky, teda žalobkyňi, že podpisy dlžníkov na zmenke sú pravé, resp., že patria žalovaným. Zaväzovať nemôžu podpisy zámerne sfaľované, teda také podpisy, kedy sa niekto vedome podpísal menom inej osoby.

7. Po zrušení rozsudku odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie dovolacím súdom a vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie a zistil nasledujúci skutkový stav:

7.1. Zmenkou vystavenou dňa 19.12.2001 v Nitre vystaviteľ JAKOSA, a.s. prikázal zmenečníkovi JAKOSA, a.s., aby na túto zmenku „bez protestu“ zaplatil Miroslavovi Sobol'ovi - SaS Slovensko, Krmanova 10, Košice, IČO: 10 690 450, zmenkovú sumu 1.029.000,- Sk. Zmenka bola sročná 16.01.2002, platobné miesto bolo Miroslav Sobol' - SaS Slovensko, Zvonárska 13, Košice. Právna predchodkyňa žalovaného 1/ a žalovaní 2/ až 4/ za zmenečníka zmenku avalovali. Dňa 17.04.2002 bola zmenka prevedená rubopisom na žalobkyňu.

7.2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 15. apríla 2003, č. k. 4Cb/1029/02-69 zamietol žalobu JUDr. Bohdana Benedika - správcu konkurznej podstaty úpadcu Miroslav Sobol' - SaS Slovensko proti žalovanej E. A., ktorou žalobca žiadal, aby súd určil, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 17.04.2002 uzavretá medzi úpadcom Miroslav Sobol' - SaS Slovensko ako postupcom a žalovanou E. A. ako postupníkom, ktorej predmetom bol prevod pohľadávok úpadcu voči dlžníkom, medzi ktoré patrila aj spoločnosť JAKOSA, a.s., vo výške 1.390.000,- Sk s príslušenstvom na základe zmluvy o poskytnutí

peňažných prostriedkov zo dňa 19.12.2001 a v zmysle jej dodatku zo dňa 30.01.2002, je voči konkurzným veriteľom v konkurznom konaní sp. zn. 4K/64/02 vedenom na Krajskom súde v Košiciach právne neúčinná. Predmetné rozhodnutie na základe odvolania žalobcu potvrdil najvyšší súd rozsudkom z 29. apríla 2004, sp. zn. 7Obo/184/03.

7.3. Dňa 23. marca 2004 podala právna predchodkyňa žalovaného 1/ spolu s ostatnými žalovanými podnet na začatie trestného konania na neznámeho páchatel'a pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona a úverového podvodu podľa § 250a Trestného zákona (č.l. 23 - 25 spisu), ktorý mal byť spáchaný v súvislosti so zmenkou vystaviteľa JAKOSA, a.s. na zmenkovú sumu 1.522.920,-Sk s dátumom splatnosti 27. 02.2002, na podklade ktorej Krajský súd v Košiciach vydal dňa 29. januára 2004 zmenkový platobný rozkaz č. k. 20Zm 70/03-17. Tvrdili, že na predmetnej zmenke sú síce označení ako avalisti, no popreli, že by zmenku v skutočnosti podpísali.

7.4. Právna predchodkyňa žalovaného 1/ na pojednávaní dňa 11.10.2006 vypovedala, že zmluvu o pôžičke vo výške 1.000.000,- Sk a zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva podpísala spolu s P. Z.. N.. Rovnaký bol postup aj pri uzatváraní Dodatku č. 1 k zmluve v januári 2002, na základe ktorého bola spoločnosť JAKOSA, a.s., poskytnutá ďalšia pôžička vo výške 500.000,- Sk. Uviedla, že počas jednaní o zmluve o pôžičke nebolo spomenuté, že by bolo potrebné za pôžičku ručiť aj iným spôsobom. Po predložení originálu zmenky uviedla, že takéto listiny nepodpisovala, hoci podpis na mieste vystaviteľa, zmenečníka i avalistu, vyzerá ako jej. Zároveň dodala, že si nespomína, aby podpísovala tlačivo s názvom „zmenky“ a myslí si, že by takúto listinu ani nepodpísala.

7.5. Žalovaný 2/ na pojednávaní dňa 10.10.2006 po nahliadnutí do zmenky zo dňa 19.12.2001 vypovedal, že takúto listinu nepodpisoval, aj keď jeho podpis na nej vyzerá ako jeho. Odkázal na svoju výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 10Cb/5/2006, kde vypovedal, že 19.12.2001 podpisoval v pobočke SaS v Nitre spoločne s B. V. zmluvu o poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 1.000.000,- Sk a v januári druhú zmluvu na 500.000,- Sk. Na otázku, či vtedy podpísovali aj zmluvy o zabezpečovanom prevode práva odpovedal, že si nepamätá, aké papiere vtedy podpísovali, bolo ich viac. Pokiaľ ide o otázku, či podpísal aj zmenku, pretože v zmluve o poskytnutí peňažných prostriedkov je uvedené, že dlžník vystaví veriteľovi zmenku, žalovaný 2/ vypovedal, že o zmenke nebola reč, spoločnosť ručila za dlh výlučne hnutel'ným majetkom. Po tom, čo bol žalovanému 2/ predložený zoznam účastníkov konania (sp. zn. 10Cb/5/2006, kde na strane žalovaných vystupovali popri iných osobách aj všetky osoby, ktoré sú žalované v prejednávanej spore), žalovaný 2/ na otázku, či všetci títo boli účastní rokovaní SaS v Nitre alebo vo Zvolene odpovedal, že všetky tieto osoby boli v pobočke SaS v Nitre alebo vo Zvolene, nikdy nie však všetci naraz.

7.6. Žalovaný 3/ na pojednávaní dňa 10.10.2006 po nahliadnutí do zmenky zo dňa 19.12.2001 vypovedal, že takúto listinu na farebnom papieri nepodpisoval, aj keď podpis na nej vyzerá ako jeho. Okrem toho uviedol, že nikdy nepodpisoval žiadne listiny v pobočke SaS v Nitre. Odkázal na svoju výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 10Cb/5/2006, kde však vypovedal len ohľadne zmenky týkajúcej sa konania sp. zn. 10Cb/5/2006 a nie k okolnostiam týkajúcim sa zmenky, ktorá je posudzovaná v tomto spore.

7.7. Žalovaný 4/ na pojednávaní dňa 10.10.2006 po nahliadnutí do zmenky zo dňa 19.12.2001 vypovedal, že ju nepodpisoval a vidí sa mu, že podpis na tejto zmenke je nejaký iný, ako je jeho podpis. Rovnako odkázal na svoju výpoveď v konaní vedenom pod sp. zn. 10Cb/5/2006, kde však vypovedal ohľadom zmenky týkajúcej sa konania sp. zn. 10Cb/5/2006 a nie k okolnostiam týkajúcim sa zmenky, ktorá je posudzovaná v tomto spore.

7.8. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Zvolene ČVS: X.-XXX/OEK-T.-XXXX zo dňa 9. júna 2008 vo veci trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona účinného do 31.12.2005 bolo rozhodnuté o pokračovaní trestného konania súvisiaceho s vystavením zmenky na zmenkovú sumu 1.522.920,- Sk na podklade ktorej Krajský súd v Košiciach vydal dňa 29.01.2004 zmenkový platobný rozkaz č. k. 20Zm/70/03-17.

7.9. Zo zápisnice o výsluchu P. A. E. zo dňa 08.10.2004 pred Úradom justičnej a kriminálnej polície v Košiciach, ČVS: X.-XXX/OEK-T.-XXXX, vyplýva, že menovaný bol vypočutý ako svedok vo veci trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona. Vypovedal, že SaS Slovensko uzavrela dňa 19.12.2001 s JAKOSA, a.s., zmluvu o poskytnutí peňažných prostriedkov, na základe ktorej dostal dlžník úver 1.000.000,- Sk a dňa 30.01.2002 bol podpísaný dodatok k zmluve, na základe ktorého bolo doložených 500.000,- Sk. Za veriteľa bola zmluva a dodatok podpísaný v pobočke v Nitre. Za

JAKOSA, a.s. podpisovali zmluvy P. Z. N. a B. V. Na zabezpečenie pohľadávky veriteľa previedol dlžník dňa 19.12.2001 vlastnícke právo k ôsmym motorovým vozidlám a dňa 30.01.2002 k ďalším šiestim. Vozidlá, ktoré boli predmetom zabezpečenia mala spoločnosť JAKOSA, a.s., po dobu riadneho a včasného plnenia záväzku v bezplatnom nájme, pričom svedok zároveň uviedol, že nemá informáciu, kde sa vozidlá nachádzajú. Svedok tiež vypovedal, že postup vo firme bol taký, že klient spolu s ručiteľmi pred poskytnutím finančných prostriedkov musel podpísať zmenku. Dlžník podpísal dve zmenky. Prvá bola podpísaná pred poskytnutím sumy 1.000.000,- Sk s príslušenstvom a druhá bola podpísaná na sumu 1.522.920,- Sk, pričom prvú zmenku vystavoval svedok osobne v pobočke v Nitre a k tej druhej uviedol, že nevie povedať, kto ju vystavoval.

7.10. Zo zápisnice o výsluchu Z. K. zo dňa 24.09.2008 vo Zvolene vo veci zn. ČVS: X.-XXX/OEK-T.-XXXX vyplýva, že menovaný bol vypočutý ako svedok vo veci trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona. Vypovedal, že podniká pod obchodným menom SaS - Slovensko, Miroslav Sobol', Košice a od 09.04.2002 je v konkurze. Jeho firma poskytovala peňažné prostriedky na základe zmlúv o poskytnutí finančných prostriedkov. V čase vyhlásenia konkurzu mal 50 prevádzok, každá z nich mala svojho zodpovedného vedúceho, avšak obchody nad 20.000,- Sk odsúhlasoval osobne. V súvislosti s poskytovaním finančných prostriedkov od určitého obdobia, cca 10-15 rokov späť, sa pri poskytovaní finančných prostriedkov podpísavala aj zmenka. V roku 2001, resp. v roku 2002, v prípade, ak bola uzatvorená zmluva o poskytnutí finančných prostriedkov, s vysokou pravdepodobnosťou musela byť s touto zmluvou podpísaná aj zmenka ako priručenie. Za toto bol zodpovedný vedúci pracovník pobočky, kde sa zmluva spísavala, ak by tak nespravil, porušil by firemné predpisy. Za spoločnosť SaS Slovensko ako veriteľa tieto zmluvy uzatváral P. A. E.Í.. Ručenie pri týchto zmluvách bolo hnutelným majetkom, čo je jasné zo zmlúv. V tomto prípade, podobne ako aj v ostatných, musela byť so zmluvou o poskytnutí finančných prostriedkov spísaná aj zmenka na priručenie. Následne došlo k spísaniu dodatku č. 1, z ktorého vyplýva, že dlžníkovi boli poskytnuté ďalšie finančné prostriedky, v zmysle všeobecných obchodných podmienok firmy mala byť pôvodná zmenka zlikvidovaná a mala byť vystavená zmenka na dopožičanú sumu, pre odstup času sa ale nepamätá, ako to bolo v konkrétnom prípade. Pri poskytovaní vyšších finančných súm museli dlžníci najprv splniť podmienky ich firmy a následne im boli poskytnuté finančné prostriedky. Medzi tieto podmienky patrilo aj to, že dlžníci museli pred poskytnutím finančných prostriedkov osobne zmenku podpísať. Pokiaľ ide o zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 17.04.2002 svedok vypovedal, že po 09.04.2002 nepodpisoval za SaS Slovensko žiadne zmluvy o postúpení pohľadávky, že osobu E. A. nepozná a nespomína si, že by s ňou uzatváral nejaké zmluvy.

7.11. Dňa 08.04.2010 Z. K. písomne vyhlásil, že dňa 17.04.2002 podpísal indosamenty dvoch zmeniek v prospech p. E. A., bytom D. XXXX/X, E., pričom jednou z nich je zmenka vystavená v Nitre dňa 19.12.2001 na zmenkovú sumu 1.029.000,- Sk vystavená spoločnosťou JAKOSA, a.s., Janova Lehota, IČO: 36 037 371, v zastúpení B. V., v prospech Miroslav Sobol' - SaS Slovensko, Krmanova 10, Košice, IČO: 10 690 450. Zároveň vyhlásil, že E. A. sa stala oprávnenou majiteľkou oboch zmeniek, a že potvrdenie bolo vydané na základe žiadosti E. A. a berie na vedomie, že budú použité ako dôkaz v súdnych sporoch vedených na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10Cb/4/2006 a 10Cb/5/2006.

7.12. Dňa 01.03.2012 vypracoval Kriminálny ústav Policajného zboru (ďalej len „KEÚ PZ“) na základe zadania právneho zástupcu žalovaných JUDr. Viktora Šurku znalecký posudok ČES: PZ-KEU-BA-EXP-2012/1490 v občianskoprávnej veci navrhovateľa E. A., proti odporcom B. V. a spol., o zaplatenie 1.029.000,- Sk/34.156,54 eur s príslušenstvom, vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10Cb/4/2006. KEÚ PZ v časti I. bod 2 posudku uviedol, že bol požiadaný o vyhotovenie znaleckého posudku vo vzťahu k listine označenej ako Zmenka. Po tom, čo mu jej originál bol vydaný zo súdneho depozitu krajského súdu dospel k nasledujúcim záverom:

- stopy po falšovaní - dopisovaní, resp. pozmeňovaní textu zmenky neboli skúmaním zistené,
- tlačný text je vyhotovený rovnakým typom a veľkosťou písma, odlišnou šírkou a dvoma rezmi písma (podrobne popísané v časti II. posudku),
- podpisy vystaviteľa, zmenečníka a všetkých avalistov sú vyhotovené guľôčkovým perom s farebne a druhovo zhodnou modrou pastou, t. j. mohli byť vyhotovené jedným perom.

8. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ podal námietky niektorý zo samostatných spoločníkov, majú tieto námietky účinky len vo vzťahu k tomu, kto ich podal a len v rozsahu, v akom ich podal. Zmenkoví dlžníci ako dlžníci solidárne zaviazaní sú vždy samostatnými účastníkmi, čo sa prejavuje v tom, že

námietky podané len niektorým z odporcov majú účinky len vo vzťahu k tomu, kto ich podal a zároveň v rozsahu, v akom ich podal. Keďže námietky právnej predchodkyne žalovaného 1/ a žalovaných 3/ a 4/ boli obsahovo zhodné, súd prvej inštancie ich posúdil spoločne vo vzťahu k všetkým týmto žalovaným. Žalovaný 2/ vzniesol navyše aj kauzálnu námietku (zánik zmenečného záväzku), ktorej sa súd prvej inštancie osobitne venoval.

9. K námietke neexistencie zmenky a tvrdeniu žalovaných, že zmenku ako avalisti nepodpísali, súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa k návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu priložila originál zmenky, preto túto námietku žalovaných vyhodnotil ako nedôvodnú. K námietke žalovaných, že zmenku nepodpísali, súd prvej inštancie poukázal na pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 11.10.2006, kde bol žalovaným predložený originál zmenky, pričom všetci žalovaní okrem žalovaného 4/ po nahliadnutí do nej vypovedali, že podpis na tejto listine vyzerá ako ich podpis. Mierne odlišná bola len výpoveď žalovaného 4/, ktorý vypovedal, že podpis na tejto zmenke je nejaký iný než je jeho podpis. Vystavenie spornej zmenky vo svojej svedeckej výpovedi pred Úradom justičnej a kriminálnej polície v Košiciach dňa 08.10.2004 potvrdil aj P. A. E., ktorý vypovedal, že spornú zmenku vystavoval osobne v pobočke v Nitre a že dlžník zmenku podpísal. Rovnako Miroslav Sobol' - SaS Slovensko pred policajným orgánom vo Zvolene dňa 24.09.2008 vypovedal, že v roku 2001, resp. 2002, v prípade, ak bola uzatvorená zmluva o poskytnutí finančných prostriedkov, s vysokou pravdepodobnosťou musela byť s touto zmluvou podpísaná aj zmenka. Za tento postup zodpovedal vedúci pracovník pobočky, kde sa zmluva spisovala. Ak by tak nespravil, porušil by firemné predpisy. Za veriteľa tieto zmluvy uzatváral P. A. E.. V tomto prípade musela byť so zmluvou o poskytnutí finančných prostriedkov spísaná aj zmenka.

10. Sporná zmenka bola pokiaľ ide o otázky jej možného falšovania, pozmeňovania, resp. dopisovania textu do nej podrobená aj znaleckému skúmaniu v Kriminalistickom a expertíznom ústave Policajného zboru, ktorý v znaleckom posudku ČES: PZ-KEU-BA-EXP-2012/1490 konštatoval, že

- stopy po falšovaní - dopisovaní, resp. pozmeňovaní textu zmenky neboli skúmaním zistené,
- tlačенý text je vyhotovený rovnakým typom a veľkosťou písma, odlišnou šírkou a dvoma rezmi písma (podrobne popísané v časti II. posudku),
- podpisy vystaviteľa, zmenečníka a všetkých avalistov sú vyhotovené guľôčkovým perom s farebne a druhovo zhodnou modrou pastou, t. j. mohli byť vyhotovené jedným perom.

11. Z uvedených vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k záverom, že bola preukázaná existencia zmenky, ako aj to, že túto zmenku žalovaní ako avalisti podpísali.

12. K námietke nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne súd prvej inštancie uviedol, že žalovaní túto námietku odôvodňovali absolútnou neplatnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú žalobkyňa ako postupník uzavrela dňa 17.04.2002 s Z. K. ako postupcom. Podľa § 4b ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) po doručení návrhu dlžníka na vyhlásenie konkurzu alebo po doručení návrhu na vyhlásenie konkurzu súdom dlžníkovi je dlžník povinný zdržať sa konania smerujúceho k zmenšeniu jeho majetku s výnimkou bežnej obchodnej činnosti. Bežnou obchodnou činnosťou podľa žalovaných nebolo postupovanie alebo predaj pohľadávok, uvedená zmluva je preto podľa nich absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Súd prvej inštancie uviedol, že správca konkurznej podstaty úpadcu JUDr. Bohdan Benedik podal proti žalobkyni E. A. žalobu na určenie právnej neúčinnosti predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá bola rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 15.03.2003, č. k. 4Cb/1029/02-69, zamietnutá a rozsudok bol potvrdený aj rozsudkom najvyššieho súdu z 29.04.2004, sp. zn. 7Obo/184/03. Najvyšší súd v potvrdzujúcom rozsudku konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala základnú podmienku pre úspešné uplatnenie odporovateľnosti právneho úkonu, a to vedomosť žalovaného o úmysle úpadcu ukrátiť ostatných veriteľov pri uzavieraní zmluvy o postúpení pohľadávky. Z uvedeného je podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že nebol naplnený predpoklad pre vyslovenie absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu. Navyac žalobkyňa sa stala majiteľom zmenky na základe indosamentu, čím je v konaní daná jej aktívna legitímácia. Z uvedených dôvodov je podľa súdu prvej inštancie námietka nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu nedôvodná.

13. K námietke miestnej nepríslušnosti súd prvej inštancie uviedol, že podľa § 87 O. s. p., bolo žalobkyni umožnené vybrať si medzi všeobecným súdom žalovaných a súdom uvedeným v § 87 O. s. p. Uvedené právo žalobkyňa využila a žalobu podala na vecne príslušnom súde, v ktorého obvode je platobné miesto. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie vyhodnotil aj túto námietku ako nedôvodnú.

14. Pokiaľ ide o námietku žalovaných, že splnenie záväzku zo zmluvy bolo zabezpečené prevodom práva dlžníka v prospech veriteľa k strojnotechnickému vybaveniu patriacemu spoločnosti JAKOSA, a.s., a že záväzok JAKOSA, a.s., tak zanikol, súd prvej inštancie zdôraznil, že túto námietku žiaden zo žalovaných neuviedol vo svojich námietkach podaných proti zmenkovému platobnému rozkazu. Na uvedenú námietku preto súd prvej inštancie neprihliadal.

15. K námietke žalovaných týkajúcej sa rozdielných tvrdení Miroslava Sobola ohľadom postúpenia pohľadávky súd prvej inštancie uviedol, že táto námietka rovnako nebola obsahom námietok žalovaných. Aj keď žalovaní v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie z 30. júna 2010, č. k. 10Cb/4/2006-217, a následne aj v podnete na podanie mimoriadneho dovolania vytykali súdu prvej inštancie aj odvolaciemu súdu, že súd nevykonal dokazovanie výsluchom svedka Z. K., súd prvej inštancie uviedol, že po zrušení rozhodnutí dovolacím súdom už žalovaní k tejto otázke žiadne dôkazy vykonať nenavrhovali.

16. Ku kauzálnej námietke žalovaného 2/ o zániku zmenečného záväzku súd prvej inštancie uviedol, že bolo na žalovanom 2/, aby preukázal jej oprávnenosť. Žalovaný 2/ neprodukoval žiadne dôkazy, ktorými by preukázal, že veriteľ dosiahol uspokojenie pohľadávky prostredníctvom zabezpečenia záväzku. Pokiaľ ide o vystavenie druhej zmenky na sumu 1.522.920,- Sk, ktorá mala konzumovať celý dlh spoločnosti JAKOSA, a.s., preto prvá zmenka na sumu 1.029.000,- Sk nemôže mať opodstatnenie, súd prvej inštancie uviedol, že žalovaní (vrátane žalovaného 2/) v konaní sp. zn. 10Cb/5/2005 vystavenie zmenky na sumu 1.522.920,- Sk popreli. Nastala tak situácia, že v tomto konaní žalovaní namietajú, že vystavením a prijatím zmenky zo dňa 30.01.2002 na sumu 1.522.920,- Sk došlo k vyplateniu zmenky vystavenej dňa 19.12.2001 na sumu 1.029.000,- Sk, súčasne však v konaní sp. zn. 10Cb/5/2006 vystavenie zmenky na 1.522.920,- Sk popreli a podali aj podnet na začatie trestného stíhania pre trestné činy podvodu a úverového podvodu. Táto rozporná obrana žalovaných je podľa súdu prvej inštancie účelová a chýba jej logika, keďže proti tvrdeniu žalovaných v jednom konaní stojí ich vlastné tvrdenie v inom konaní. Zároveň v konaní sp. zn. 10Cb/5/2006 súd zmenkový platobný rozkaz vo vzťahu k žalovaným zrušil, pričom jedným z dôvodov bolo, že z vykonaného znaleckého dokazovania grafologickým skúmaním zmenky bolo možné vyvodiť záver o možnej manipulácii pri jej vystavení - dodatočné dotlačenie textu na listinu, kde sa nachádzali podpisy žalovaných.

17. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru, že skutočnosti uvádzané v námietkach žalovaných nie sú spôsobilé zbaviť ich zmenkového záväzku a zmenkový platobný rozkaz z 29. októbra 2004, č. k. 8Zm/18/04-14 v znení opravného uznesenia zo 4. januára 2005, č. k. 8Zm/18/04-62, ponechal v platnosti. Žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná, súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v plnom rozsahu.

18. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalovaní 1/ až 4/ odvolanie, ktoré odôvodnili odvolacím dôvodom podľa § 365 od. 1 písm. d/ C. s. p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p., súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p., rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaciemu súdu navrhujú rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

19. Súd prvej inštancie podľa žalovaných vo vzťahu ku skutkovým zisteniam zo zápisnice o výsluchu P. A. E. opomenul časť, kde P. A. E. uviedol, že na spornú zmenku si nepamätá a že nevie uviesť, kto bol v čase vystavenia zmenky v jeho prítomnosti. Žalovaní ďalej namietajú aj skutkové zistenia zo zápisnice o výsluchu Z. K., kde sa Z. K. vo vzťahu k indosamentu na predloženej zmenke vyjadril, že podpis vyzerá ako jeho, ale nič také podpísať nemohol, pretože nepostupoval po tomto termíne žiadne

pohľadávky a nič také nepodpisal. Zároveň uviedol, že si myslí, že podpis na zmenke je sfaľovaný, teda ho podpísal miesto neho niekto iný. Písmo na zadnej strane zmenky nie je jeho, písmo nepozná. Nevedel sa vyjadriť k otázke, či avalisti podpisovali zmenku osobne v deň uvedený na zmenke v Nitre, lebo pravdepodobne tento obchod riešil P. A. E., ktorý je uvedený v Zmluve o poskytnutí peňažných prostriedkov.

20. K záverom znaleckého posudku ČES: PZ-KEU-BA-EXP-2012/1490 žalovaní v odvolaní uviedli, že tie sa týkajú len časti textu, ktorá bola vytlačená na tlačiarni a nevzťahujú sa k podpisom uvedeným na zmenke. Pravosť podpisov uvedených na zmenke nebola predmetom skúmania. Dôkazné bremeno v tomto smere bolo na žalobkyni. Najvyšší súd v zrušujúcom uznesení z 26. novembra 2013, č. k. 1MOBdoV/6/2012-325 uviedol, že ak žalovaní vo včas podaných námietkach popierajú, že podpisy na zmenke sú ich, potom dôkazná povinnosť svedčí majiteľovi zmenky, teda žalobkyni, že podpisy dlžníkov na zmenke sú pravé, resp. že patria žalovaným. Skutkové zistenia ustálené súdom prvej inštancie nemajú podľa žalovaných oporu vo vykonanom dokazovaní. Ak súd prvej inštancie uviedol, že žalovaní na pojednávaní dňa 11.10.2006 po predložení originálu zmenky uviedli, že podpis na tejto listine vyzerá ako ich podpis, nepopreli tým tvrdenia uvedené v námietkach.

21. Aj keď P. A. E. vo svojej svedeckej výpovedi pred Úradom justičnej a kriminálnej polície dňa 08.10.2004 vypovedal, že spornú zmenku vystavoval osobne v pobočke Nitre a že dlžník zmenku podpísal, nie je možné z tohto dôkazu zároveň vyvodiť záver, že zmenku podpísali aj žalovaní ako avalisti. P. A. E. naopak ani nevedel uviesť, kto bol v čase vystavenia zmenky v jeho prítomnosti. Rovnako ani vyjadrenia Z. K. nemožno považovať za dôkaz o podpise zmenky žalovanými ako avalistami.

22. Právny záver súdu prvej inštancie po zhodnotení dôkazov o tom, že bola preukázaná existencia zmenky, ako aj to, že túto zmenku žalovaní ako avalisti podpísali, je podľa žalovaných neutržateľný a zjavne arbitrárny.

23. Žalovaní zároveň v konaní namietali absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú žalobkyňa ako postupník uzavrela dňa 17.04.2012 s Z. K. ako postupcom. Z. K. podľa zápisnice o výsluchu zo dňa 24.09.2008 vo Zvolene vo veci ČVS: X.-XXX/OEK-T.-XXXX, uviedol, že nevylučuje možnosť, že pri podpise tejto zmluvy došlo k falšovaniu jeho podpisu a zároveň, že E. A. nepozná a nespomína si, že by s takouto osobou uzatváral nejaké zmluvy. Predmetom konaní a rozhodnutí, na ktoré poukázal rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. marca 2003, č. k. 4Cb/1029/02-69, a rozsudok najvyššieho súdu z 29. apríla 2004, sp. zn. 7Obo/184/03, bolo posúdenie odporovateľnosti právneho úkonu a nie absolútna neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

24. Podľa žalovaných súd prvej inštancie opätovne na vec aplikoval aj § 17 zákona zmenkového a šekového.

25. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaných nevyjadřila.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) (§ 470 ods. 1, 4 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), vo veci samej oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania, prejednal odvolanie a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zmeniť.

27. Na úvod najvyšší súd poukazuje na závery uznesenia najvyššieho súdu z 25. júla 2018, sp. zn. 3Obdo/23/2018, publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 9/2018 pod číslom 79, podľa ktorého konanie o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, nie je konaním o zmenkovom platobnom rozkaze, a preto sa na neho nevzťahuje použitie Občianskeho súdneho poriadku

tak, ako to upravuje prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p. Najvyšší súd preto postupuje v odvolacom konaní v súlade s právnou úpravou obsiahnutou v Civilnom sporovom poriadku.

28. Najvyšší súd viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C. s. p.) konštatuje, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania vo vzťahu k možnému falšovaniu zmenky a pravosti podpisov na zmenke dospel k skutkovým záverom, podľa ktorých námietka o neexistencii zmenky vzhľadom na predloženie originálu zmenky žalobkyňou je nedôvodná, ďalej z výpovedí P. A. E. a Z. K. vyplynulo, že sporná zmenka bola vystavovaná v pobočke v Nitre a dlžník zmenku podpísal a možné falšovanie, pozmeňovanie, prípadne dopisovanie textu zmenky bolo vylúčené znaleckým skúmaním zmenky Kriministickým a expertíznym ústavom Policajného zboru. Uvedené skutkové závery súdu prvej inštancie sa ale týkajú výlučne existencie samotnej zmenky, jej podpísania dlžníkom a prípadného falšovania, pozmeňovania, prípadne dopisovania textu zmenky. Z uvedených skutkových záverov nevyplýva pravosť podpisov avalistov na zmenke, čo žalovaní aj namietajú v odvolaní.

29. Žalovaní v podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu namietali, že nikdy žiadnu zmenku ako avalisti nepodpísali a zmenka je podvrh (žalovaný 4/), že žiadna zmenka zo strany vystaviteľa v prospech Miroslava Soboľa - SaS Slovensko podpísaná žalovanými 1/ až 4/ ako avalistami vystavená nebola (žalovaný 1/ a 3/), a že túto zmenku žalovaný nepodpísal (žalovaný 2/).

30. Najvyšší súd ako súd dovolací v uznesení z 26. novembra 2013, č. k. 1MObdV/6/2012-328, ktorým zrušil predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bol zmenkový platobný rozkaz ponechaný v platnosti spolu s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu, uviedol pre odvolací súd rozhodujúci v tejto veci, ako i pre súd prvej inštancie, záväzný právny názor, podľa ktorého ak žalovaní vo včas podaných námietkach podaných proti zmenkovému platobnému rozkazu popierajú, že podpisy na zmenke sú ich, potom dôkazná povinnosť svedčí majiteľovi zmenky, teda žalobkyni, že podpisy dlžníkov na zmenke sú pravé, resp. že patria žalovaným. Súdy oboch stupňov nesprávne vychádzali z toho, že dôkazné bremeno je na žalovaných. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že zaväzovať nemôžu podpisy zámerne sfaľované, teda také podpisy, kedy sa niekto vedome podpísal menom inej osoby. Ak sa takáto skutočnosť preukáže, má to za následok nedostatok zmenkového záväzku osoby, ktorej podpis bol sfaľovaný. Súd prvej inštancie a odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu v otázke dôkazného bremena vydali rozhodnutia spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci.

31. Súd prvej inštancie po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie spolu s rozsudkom odvolacieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie, vytýčil termín pojednávania na deň 26.02.2020, ktoré z dôvodu úmrtia právnej predchodkyne žalovaného 1/ odročil na neurčito. Po vydaní uznesenia o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodnej žalovanej 1/ (B. V.) súd prvej inštancie vytýčil nový termín pojednávania na deň 16.09.2021, na ktorom bol prítomný právny zástupca žalobkyne a právny zástupca žalovaných. Na uvedenom pojednávaní súd prvej inštancie poukázal na právne závery zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu týkajúce sa ako aplikácie § 17 zákona zmenkového a šekového, tak aj namietaných podpisov na zmenke. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní bude vykonané ďalšie dokazovanie pokiaľ ide o námietku, ktorou žalovaní namietajú, že podpisy na zmenke sú ich, pričom dôkazná povinnosť svedčí žalobkyni a pokiaľ ide o kauzálnu námietku dôkazné bremeno je na žalovaných. Žalovaní na uvedenom pojednávaní doručili súdu Znalecký posudok ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2012/1490 zo dňa 01.03.2012. Právny zástupca žalobkyne po oboznámení podstatného obsahu znaleckého posudku súdom na otázku súdu, či má ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania, že podpisy na zmenke sú pravými a skutočnými podpismi žalovaných ako avalistov, uviedol, že bližšie okolnosti konania, v ktorom bol vyhotovený predložený znalecký posudok, mu nie sú známe. S poukazom na právne závery zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu, že dôkazné bremeno, pokiaľ ide o pravosť podpisov žalovaných na zmenke, je na žalobkyni, navrhol do konania pripojiť vyšetrovací spis, z ktorého pochádza znalecký posudok, a to vzhľadom na to, že mu nie je známy jeho bližší obsah. V tomto vyšetrovacom spise sa podľa žalobkyne mohli nachádzať aj iné dôkazy ako sú napríklad výpovede svedkov a iné listiny relevantné pre posúdenie námietok žalovaných, že podpisy na zmenke sú ich. Právny zástupca žalovaných na uvedenom pojednávaní uviedol, že opätovne apeluje na zákonnú koncentráciu konania. Žalobkyňa mala dostatočný časový priestor na to, aby od zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu v roku 2013 predložila súdu listinné dôkazy. Skutočnosť, že žalobkyňa nemala ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania až doposiaľ,

má podľa žalovaných ísť na jej ťarchu. Súd prvej inštancie poučil právnych zástupcov sporových strán o sudcovskej koncentrácii konania a pýtal sa ich, či nad rámec návrhov na vykonanie dokazovania prednesených na pojednávaní majú ešte ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania s tým, že na neskôr označené návrhy súd nemusí prihliadať. Právni zástupcovia sporových strán na to súdu oznámili, že ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania nemajú. Súd prvej inštancie následne pojednávanie odročil na dátum 24.11.2021, na ktorom súd prvej inštancie sporové strany oboznámil so závermi uznesenia Okresného riaditeľstva PZ vo Zvolene, ČVS: X.-XXX/OEK-T.-XXXX, ktorým bolo trestné stíhanie začaté pre trestný čin podvodu prerušené, pretože sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Predmetné trestné stíhanie sa ale nevzťahovalo na zmenkový platobný rozkaz vydaný v prejednávanej veci, ale na zmenkový platobný rozkaz z 29.01.2004, č. k. 20Zm/70/2003-17 (zmenková suma 1.522.920,- Sk s príslušenstvom). Právny zástupca žalobkyne na tomto pojednávaní uviedol, že trvá na tom, aby bol spis v predmetnej trestnej veci dôkazom v konaní. Na výzvu súdu, aby zhrnul svoje návrhy a vyjadril sa k dokazovaniu uviedol, že žalobkyňa zotráva na všetkých svojich doterajších písomných podaniach ako aj ústnych vyjadreniach a navrhuje, aby súd námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu zamietol. Súd prvej inštancie následne uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené.

32. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v konaní na súde prvej inštancie po zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu, v ktorom bol vyjadrený právny názor dovolacieho súdu, že dôkazné bremeno ohľadom preukázania pravosti podpisov avalistov na zmenke svedčí žalobkyňu, nenavrholo vykonanie žiadnych ďalších dôkazov s výnimkou pripojenia vyšetrovacieho spisu týkajúceho sa iného zmenkového platobného rozkazu a ani žiadne dôkazy do konania nepredložila. Súd prvej inštancie žiadne dôkazy vo vzťahu k pravosti podpisov avalistov na zmenke nevykonala. Súd prvej inštancie z vyšetrovacieho spisu 273/OEK-ZV-2004, žiadne skutkové zistenia a z toho vyplývajúce skutkové závery týkajúce sa pravosti podpisov avalistov na zmenke, nezistil.

33. Krajský súd k námietke o nepravosti podpisov avalistov na zmenke len uviedol, že sporná zmenka bola pokiaľ ide o otázky jej možného falšovania, pozmeňovania, resp. dopisovania textu do nej podrobená znaleckému skúmaniu v Kriministickom a expertíznom ústave Policajného zboru, ktorý v znaleckom posudku ČES: PZ-KEU-BA-EXP-2012/1490 konštatoval už opakovane uvádzané závery, že stopy po falšovaní zmenky (dopisovaní, pozmeňovaní textu zmenky) zistené neboli, tlačný text je vyhotovený rovnakým typom a veľkosťou písma, odlišnou šírkou a dvoma rezmi písma a podpisy vystaviteľa, zmenečníka a všetkých avalistov mohli byť vyhotovené jedným perom. Uvedený skutkový záver odvolací súd nespochybňuje. Súd prvej inštancie na základe tohto skutkového záveru a absencie dôkazov o nepodpísaní zmenky žalovanými následne dospel k záveru, že tvrdenie žalovaných, že zmenku nepodpísali, nie je podporené žiadnym z vykonaných dôkazov. Uvedený záver súdu prvej inštancie ale vychádza z právnej otázky rozloženia dôkazného bremena, pri ktorej súd prvej inštancie vychádzal z toho, že preukazovať nepravosť podpisov avalistov na zmenke sú povinní žalovaní.

34. Súd prvej inštancie tak nepostupoval v súlade s právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v kasačnom rozhodnutí, ale nesprávne vyžadoval od žalovaných, aby preukázali, že spornú zmenku ako avalisti nepodpísali. Dôkazné bremeno v tejto otázke pritom malo spočívať na žalobkyňu, ktorá vykonanie žiadnych dôkazov (s výnimkou pripojenia vyšetrovacieho spisu týkajúceho sa iného zmenkového platobného rozkazu) k tejto otázke nenavrholo.

35. Dôkazné bremeno je procesná zodpovednosť sporovej strany vo vzťahu k preukázaniu jej tvrdení podstatných pre hmotnoprávne posúdenie veci. I keď ide o inštitút procesného práva, rozloženie dôkazného bremena je určované v súlade s hmotnoprávnymi normami, ktoré upravujú právny vzťah sporových strán. V prípade zmenky právna teória vychádza z povahy zmenky ako súkromnoprávnej listiny. V prípade popretia pravosti podpisu na zmenke ako súkromnej listine, je na žalobcovi, ktorý z takejto listiny vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, aby pravosť podpisov na zmenke preukázal. K rovnakému právnemu názoru dospel dovolací súd v kasačnom rozhodnutí a tento právny názor je ako pre súd prvej inštancie, tak i pre odvolací súd, záväzný.

36. Najvyšší súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie zaťažil svoje rozhodnutie nesprávnym právnym posúdením veci (odvolací dôvod podľa § 365 písm. h/ C. s. p.), keď dôkazné bremeno ohľadom (ne)pravosti podpisov avalistov na zmenke preniesol na žalovaných. Právny záver súdu prvej inštancie, že zmenku žalovaní ako avalisti podpísali vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci, že žalovaní v konaní boli povinní preukázať a nepreukázali, že ich podpisy na zmenke sú nepravé.

37. Súd prvej inštancie zrozumiteľne a výslovne na pojednávaní dňa 16.09.2021 uviedol, že pokiaľ ide o námietku, ktorou žalovaní popierajú, že podpisy na zmenke sú ich, tak dôkazná povinnosť svedčí žalobkyni. Žalobkyni súd prvej inštancie umožnil v konaní navrhovať a predkladať k tejto otázke dôkazy. Žalobkyňa do konania žiadne dôkazy, z ktorých by súd prvej inštancie vyvodil skutkový záver, že podpisy avalistov na zmenke patria žalovaným, nepredložila a navrhla jedine pripojiť vyšetrovací spis 273/OEK-ZV-2004, ktorý súvisí s iným zmenkovým platobným rozkazom a z ktorého súd prvej inštancie žiadne skutkové závery týkajúce sa pravosti podpisov avalistov na zmenke nezistil. Za aplikácie právneho názoru dovolacieho súdu, že dôkazné bremeno ohľadom pravosti podpisov avalistov na zmenke je na žalobkyni, ktorá vychádzajúc zo skutkových zistení a záverov súdu prvej inštancie nijakým spôsobom nepreukázala, že podpisy avalistov na zmenke patria žalovaným, odvolací súd dospel k záveru, že zmenkový platobný rozkaz je potrebné zrušiť v celom rozsahu.

38. Z uvedeného dôvodu, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nie sú splnené podmienky na jeho zrušenie, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Košiciach z 29. októbra 2004, č. k. 8Zm/18/04-14, v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo 4. januára 2005, č. k. 8Zm/18/04-62, zrušil v celom rozsahu a žalovaným ako úspešnej sporovej strane priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

39. Keďže odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a nerešpektoval záväzný právny názor dovolacieho súdu, vo vzťahu k ostatným odvolacím námietkam (týkajúcich sa kauzálnych námietok žalovaných) odvolací súd uvádza, že ich posúdenie už vzhľadom na tento záver odvolacieho súdu ohľadom námietok týkajúcich sa pravosti podpisov žalovaných ako avalistov na zmenke, nie je pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatné a efektívne.

40. Vzhľadom na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie a zrušenie zmenkového platobného rozkazu, v konaní pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní boli úspešnou stranou žalovaní, vznikol im proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (§ 396 ods. 2) ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 v spojení s § 262 a § 255 ods. 1 C. s. p.) v plnom rozsahu.

41. Rozsudok prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia

právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP). Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ust. § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.